

**Міжнародна наукова конференція Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського «Бібліотека. Наука. Комунікація. Інтеграція у
міжнародний бібліотечний простір» (2024)**

**Семінар «Українська юдаїка: історія збереження та вивчення
бібліотечних, архівних, музейних фондів і пам'яток України»**

Крючин Андрій Андрійович,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5063-4146>,

доктор технічних наук, заступник директора,

Інститут проблем реєстрації інформації,

Національна академія наук України,

Київ, Україна

e-mail: Kryuchyn@gmail.com

Косяк Ігор Васильович,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1543-9257>,

кандидат технічних наук, старший науковий співробітник,

відділ систем оптичної реєстрації інформації,

Інститут проблем реєстрації інформації,

Національна академія наук України,

Київ, Україна

e-mail: Kivfox@ipri.kiev.ua

Солоніна Надія Володимирівна,

ORCID <https://orcid.org/0009-0008-9719-2788>

молодша наукова співробітниця,

відділ оптичних носіїв інформації,

Інститут проблем реєстрації інформації,

Національна академія наук України,

Київ, Україна

e-mail: Nvs@ipri.kiev.ua

ПЕРСПЕКТИВИ ВВЕДЕННЯ ДО НАУКОВОГО ОБІГУ КОЛЕКЦІЇ МОЙСЕЯ БЕРЕГОВСЬКОГО

Доповідь представляє подальші плани відновлення записів з колекції М. Береговського Інституту рукопису НБУВ, оцифрованих Інститутом проблем реєстрації інформації, зокрема видання тематичних збірок і створення інтернет-порталу всієї колекції.

Ключові слова: аудіозаписи, колекція Мойсея Береговського, єврейський фольклор, електронні ресурси, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут проблем реєстрації інформації НАН України.

У Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського (далі – НБУВ) зберігається унікальна колекція єврейського фольклору, записана різними видатними музикознавцями й етнографами в 1912–1947 рр. на фонографічні циліндри Едісона. Науковці звично називають її «Колекція Мойсея Береговського» на честь видатного фольклориста та вченого, який сам збирав, а також зберігав, описував, ідентифікував всі раніше зібрані матеріали. Історична колекція єврейського музичного фольклору налічує понад 2000 записів і як унікальна пам'ятка є включена до реєстру ЮНЕСКО «Пам'ять світу». До записів із колекції М. Береговського виявляють увагу дослідники з різних країн світу, фрагменти записів включають до сайтів провідних університетів світу й музеїв.

Більша частина колекції вже опрацьована: проведено оцифрування записів і перенесення записів на сучасні носії, здійснено процес обробки й очищення звуку. Відредаговані аудіоматеріали розміщено на сайтах Інституту проблем реєстрації інформації (далі – ІПРІ) та НБУВ. Оброблені матеріали згруповані у тематичні збірки, в описах до яких надана додаткова інформація про тематичну колекцію, виконавців і регіони здійснення записів. Крім того, тематичні збірки видані на компакт-дисках. Залишилася ще певна частина не оброблених записів, це пов'язано з необхідністю проведення значної роботи з відновлення сильно пошкоджених записів.

Вже набутий спеціалістами ІІРІ значний досвід з обробки аудіоматеріалів, відтворених з фонографічних циліндрів Едісона, і поява нових технічних і програмних засобів для обробки аудіозаписів з високим рівнем шумів дають можливість підготувати до видання нові записи з колекції. У подальшому планується зберегти вже апробований підхід з видання тематичних збірок аудіозаписів з детальним описом збірок і наданням додаткової наукової інформації. Виконання цієї роботи можливо тільки за активної участі у проєкті всесвітньо відомої дослідниці єврейського музичного фольклору Людмили Шолохової, яка вже багато років досліджує колекцію М. Береговського.

Перспектива повного представлення матеріалів колекції М. Береговського полягає у створенні інтернет-порталу для всієї колекції, на якому будуть представлені всі аудіозаписи, що збереглися (на превеликий жаль, з частини циліндрів відтворити аудіоінформацію не можливо), і всі супроводні матеріали (фотографії, нотні записи, наукові коментарі тощо). Основою створення інтернет-порталу може бути доопрацьований і доповнений каталог колекції М. Береговського, що був підготований Л. Шолоховою і виданий у НБУВ ще 2001 р. (Шолохова Л. В. Фоноархів єврейської музичної спадщини: колекція фонографічних записів єврейського фольклору із фондів Інституту рукопису: анотований каталог фоноциліндрів та нотних і текстових розшифровок / ред. кол.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, І. А. Сергєєва та ін. К.: НБУВ, 2001. 843 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001884>). На думку фахівців, створення інтернет-порталу всієї колекції є дуже важливим і знайде підтримку від усієї наукової громадськості.

Andriy Kryuchyn,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5063-4146>,

Doctor of Technical Sciences, Deputy Director,

Institute for Information Recording,

National Academy of Sciences of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

e-mail: Kryuchin@gmail.com

Igor Kosyak,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1543-9257>,

Candidate of Technical Sciences, Senior Researcher ,

Department of optical information registration systems,

Institute for Information Recording,

National Academy of Sciences of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

e-mail: kivfox@ipri.kiev.ua

Nadya Solonyna,

ORCID <https://orcid.org/0009-0008-9719-2788>

Junior Researcher,

Department of optical carriers,

Institute for Information Recording,

National Academy of Sciences of Ukraine

Kyiv, Ukraine

e-mail: Nvs@ipri.kiev.ua

PROSPECTS OF INTRODUCTION TO SCIENTIFIC CIRCULATION OF THE COLLECTION OF MOSES BEREGOVSKY

The report introduces the further plans to restore data the recordings from Moses Beregovsky's collection of the Institute of Manuscript of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine, which were digitized by the Institute for Information Recording, in particular, the publication of thematic collections and the creation of an Internet portal of the entire collection.

Keywords: audio recordings, Moses Beregovsky's collection, Jewish folklore, electronic resources, V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine, Institute for Information Recording of the National Academy of Sciences of Ukraine.